

به گواه آمار مؤسسه Counterpoint، از ۱۰ گوشی هوشمند پرفروش دنیا، ۷ گوشی از برند اپل هستند و در فهرست ۱۰ گوشی پرفروش ایران، ۹ دستگاه اقتصادی و فقط یک مدل از اپل را مشاهده می‌کنیم

گوشی هوشمند داخلی گفت. با گذشت حدود ۳ سال از موضوع تولید موبایل ایرانی برای بار اول، دولت بدون اینکه از سهم موبایل ایرانی در بازار بگوید، به فکر تولید یک میلیون گوشی در سال افتاده و اینکه تا سال ۱۴۰۴ تعداد ۲ میلیون گوشی و به قولی ۱۰ میلیون گوشی با سیستم عامل بومی در کشور تولید شود. برای این هدف، دولت سیزدهم می‌خواهد ۵۰۰ میلیارد تومان تسهیلات اشتغالزایی برای تولید تلفن همراه ارائه کند و با در دست گرفتن این صنعت پرسود برای ۳۰ هزار نفر اشتغال مستقیم و غیرمستقیم به وجود آورد.

در پانزدهم اسفندماه ۱۴۰۱ در زمان بررسی و تصویب بودجه ۱۴۰۲ به منابع مالی پروژه تولید گوشی هوشمند توجه شد و از افزایش تعرفه واردات تلفن همراه گفتند. براساس بند الحاقی ۴ تبصره ۷ لایحه بودجه، حقوق ورودی واردات گوشی‌های همراه خارجی بالای ۶۰۰ دلار برابر، ۱۲ درصد تعیین شده و کل منابع حاصل به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای حمایت از تولید گوشی‌های هوشمند داخلی و صنعت میکروالکترونیک اختصاص می‌یابد. همچنین در شهریور ۱۴۰۱ آیین‌نامه اجرایی این بند از سوی هیأت وزیران تصویب شد.

در ادامه شش شرکت ایرانی برای تولید موبایل ایرانی اعلام آمادگی کردند و منابعی برای این پروژه از جمله تعرفه واردات گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار پیش‌بینی شد و واردات و رجیستری آیفون ۱۴ ممنوع شد و گفته می‌شود گام بعدی افزایش تعرفه گوشی‌های میان‌رده است. با وجود قدم‌های اجرایی-حمایتی و رانت سیاسی، هنوز تولید موبایل ایرانی وارد فاز اجرایی نشده ولی عده‌ای از تولیدکننده‌های بزرگ موبایل در انتظار دریافت تسهیلات ۵۰۰ میلیارد تومانی کم‌بهره هستند. «از سویی لازم به ذکر است که نه تنها تولید گوشی همراه روی کاغذ باقی مانده، بلکه موضوع سلیقه مشتری نیز پایش نشده است. دهه‌ها استفاده از گوشی همراه در برندهای مشخص و اطمینان از کیفیت آن یکی از سخت‌ترین سدهایی است که دولت تدبیری برای شکستن آن نکرده است و شاید حتی در برنامه‌ها توجهی هم به آن نشده و قرار است گوشی بومی به حلق مشتری ریخته شود. مصرف‌کنندگان تلفن همراه داخلی بی‌شک در مقابل نمونه‌های بومی مقاومت کرده و شاید در حجم اندک صرفاً به واسطه ارزان‌تر بودن آن به محصولات گرایش پیدا کنند. امید می‌رود برنامه‌های تولید گوشی همراه مانند اپلیکیشن‌های داخلی پیش‌ترود و آمارهای ناامیدکننده به جای نگذارد.

ضریب نفوذ تلفن همراه تا پایان سه ماهه اول سال ۱۴۰۱، ۱۶۷ درصد است.

در اپراتور همراه اول، تعداد خطوط واگذار شده دائمی تا پایان سه ماهه اول سال ۱۴۰۱ به ۲۲ میلیون و ۳۵۰ هزار و ۹۰۸ رسیده که از این میان تعداد ۲۱ میلیون و ۴۹۷ هزار و ۷۰۳ خط فعال است. خطوط واگذار شده اعتباری نیز به ۸۳ میلیون و ۸۶۲ هزار و ۱۹۹ عدد رسیده که از این میان ۵۳ میلیون و ۹۳۹ هزار و ۹۶۳ خط فعال است.

در اپراتور ایرانسل، تعداد خطوط واگذار شده دائمی تا پایان سه ماهه چهارم سال ۱۴۰۰ به هشت میلیون و ۳۸۷ هزار و ۴۵۶ رسیده که از این میان تعداد پنج میلیون و ۸۲۲ هزار و ۳۹۴ خط فعال است. خطوط واگذار شده اعتباری نیز به ۸۴ میلیون و ۸۷۲ هزار و ۷۳۹ عدد رسیده که از این میان ۵۴ میلیون و ۹۰۳ هزار و ۹۵ خط فعال است.

در اپراتور رایتل، تعداد خطوط واگذار شده دائمی تا پایان سه ماهه چهارم سال ۱۴۰۰ به ۶۸۸ هزار و ۸۱۶ رسیده که از این میان تعداد ۶۱ هزار و ۳۹۸ خط فعال است. خطوط واگذار شده اعتباری نیز به حدود هفت میلیون و ۸۲۴ هزار عدد رسیده که از این میان چهار میلیون و ۸۲۰ هزار و ۴۳۵ خط فعال است.

تولید گوشی همراه ایرانی به کجا رسید؟

بی‌شک ورود گوشی همراه نیازمند صرف‌ارز است و هزینه‌ای برای دولت محسوب می‌شود. بر همین اساس بودجه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تولید یک میلیون گوشی اقتصادی زیر ۱۰۰ دلار را در برنامه خود قرار داد.

شنبه‌مگ در تحلیل خود از اقدامات اخیر دولت‌ها برای ورود به بازار گوشی همراه می‌نویسد: «سال ۱۳۹۸ دولت به بهانه جلوگیری از خروج ارز از کشور، به فکر تولید موبایل ایرانی افتاد تا جلوی ورود کالایی که رتبه اول یا دوم واردات کشور را به خود اختصاص داده، بگیرد. برای همین بهمن‌ماه ۱۳۹۸ شورای عالی فضای مجازی در مصوبه‌ای تأکید کرد باید تلفن بومی ۲۰ درصد از سهم بازار را به خود اختصاص دهد و مدتی بعد وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات وقت از طرحی پنج‌ساله برای تولید ۱۴ میلیون تلفن همراه خبر داد.

تا اینکه دی‌ماه ۱۳۹۹، ستار هاشمی، معاون فناوری و نوآوری وزیر ارتباطات دولت دوازدهم در گفت‌وگویی با روزنامه همشهری از پیشرفت‌هایی، هرچند اندک، در پروژه تولید

قرار گرفته‌اند. در واقع می‌توان گفت این دو کشور یعنی فنلاند زادگاه نوکیا و آمریکا زادگاه آیفون بودند که توانستند بازار تلفن هوشمند به‌عنوان مهم‌ترین و پرکاربردترین ابزار رسانه‌ای را در اختیار بگیرند.

بازار ایران همچنان حول محور سامسونگ

اماد در گزارش اومدیا، نکته جالب این است که از دیگر برندها فقط و فقط یک نمونه از سامسونگ توانسته در لیست پرفروش‌ها قرار گیرد. سامسونگ E1100 که البته حجم فروش آن عدد بزرگی را به نسبت سایر ستاره‌های فروش نشان نمی‌دهد. اما در بازار ایران چه خبر است؟ حتماً شما نیز این واقعیت را لمس کرده‌اید که اکثر ایرانی‌ها گوشی سامسونگ به دست گرفته‌اند؛ واقعیتی که آمارها نیز تأیید می‌کند.

براساس آمار انجمن واردکنندگان موبایل، از آبان ۱۴۰۰ تا آبان ۱۴۰۱، در مجموع ۱۶ میلیون و ۲۶۱ هزار دستگاه گوشی موبایل به ارزش ۴ میلیارد و ۱۴۰ میلیون دلار وارد بازار ایران شده است که ۸۱٫۶ درصد از مجموع گوشی‌های وارد شده، از دسته محصولات اقتصادی و میان‌رده بوده‌اند. در یک سال گذشته، سامسونگ و شیائومی و نوکیا به ترتیب با ۴۹ و ۲۳ و ۱۴ درصد، بیشترین حجم واردات را از آن خود کرده‌اند؛ در حالی که از لحاظ ارزش دلاری واردات، سامسونگ و اپل و شیائومی به ترتیب با ۴۱ و ۳۴ و ۲۰ درصد، سه جایگاه نخست را در اختیار داشته‌اند. بدین ترتیب، می‌توان سامسونگ را حکمران مطلق بازار ایران دانست. سه گوشی گلکسی A12 و نوکیا ۱۰۵ و گلکسی A13 در جایگاه‌های اول تا سوم واردات گوشی به بازار ایران قرار دارند. در ضمن، همین مدل‌ها به ترتیب با تعداد ۱۰۶۸۰۰۰ و ۸۷۶۰۳۰۰ و ۸۷۶۰۵۰۰ دستگاه، بیشترین آمار فروش گوشی در کشور در همان بازه واردات را نیز تجربه می‌کنند.

ایرانی‌ها صرفاً مصرف‌کننده‌اند

براساس بررسی زومیت، «نکته جالب درباره آمار فروش گوشی در بازار ایران، به وضعیت فروش آیفون ۱۳-پرومکس، پرچم‌دار گوشی‌های هوشمند اپل در سال ۲۰۲۱ و ابتدای ۲۰۲۲ بازمی‌گردد. این محصول که با تعداد ۴۹۱،۴۰۰ دستگاه فعال شده، در جایگاه هشتم گوشی‌های پرفروش بازار ایران قرار دارد؛ اما خرید آن در مجموع با هزینه خرید هفت گوشی ابتدایی جدول فروش برابری می‌کند! در سال‌های اخیر، گوشی‌های پرچم‌دار با افزایش قیمت محسوس‌تری مواجه شده‌اند و این موضوع در بازارهای جهانی هم دیده می‌شود؛ اما تصور نمی‌کنیم در هیچ‌جای دنیا، روند افزایش قیمت گوشی مثل بازار ایران باشد. در حالی که به گواه آمار مؤسسه Counterpoint، از ۱۰ گوشی هوشمند پرفروش دنیا، ۷ گوشی از برند اپل هستند و در فهرست ۱۰ گوشی پرفروش ایران، ۹ دستگاه اقتصادی و فقط یک مدل از اپل را مشاهده می‌کنیم.» از سویی لازم به ذکر است ایران همچنان مصرف‌کننده صرف در بازار بزرگ تلفن همراه است و تاکنون هیچ نمونه موفقیتی از تولید یک دستگاه گوشی همراه نداشته است. این مصرف‌گرایی موجب شده التهابات اقتصادی و تغییرات نرخ ارز، بازار نوسان‌داری را در ایران به وجود آورد و به‌عنوان مثال یک گوشی همراه از قیمت سه میلیون تومان تا ۱۰ میلیون تومان افزایش یابد.

چنین وضعیتی در حالی است که ایرانی‌ها کاربران جدی گوشی همراه هستند و مطابق آمار منتشر شده توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی درباره وضعیت توسعه تلفن همراه در سه ماهه اول سال ۱۴۰۱، خطوط واگذار شده دائمی ۳۱ میلیون و ۴۲۷ هزار و ۱۸۰ عدد و خطوط واگذار شده اعتباری ۱۷۶ میلیون و ۵۶۰ هزار و ۲۹۰ عدد است که مجموع خطوط واگذار شده دائمی و اعتباری را به ۲۰۷ میلیون و ۹۸۷ هزار و ۲۰۹ می‌رساند.

از میان خطوط واگذار شده، ۲۷ میلیون و ۷۸۱ هزار و ۴۹۵ خط دائمی فعال و ۱۱۳ میلیون و ۶۶۳ هزار و ۴۹۳ خط اعتباری فعال وجود دارد که مجموع خطوط دائمی و اعتباری فعال را به ۱۴۱ میلیون و ۴۴۴ هزار و ۹۸۸ عدد می‌رساند. همچنین

در یک سال گذشته، سامسونگ و شیائومی و نوکیا به ترتیب با ۴۹ و ۲۳ و ۱۴ درصد، بیشترین حجم واردات را از آن خود کرده‌اند؛ در حالی که از لحاظ ارزش دلاری واردات، سامسونگ و اپل و شیائومی به ترتیب با ۴۱ و ۳۴ و ۲۰ درصد، سه جایگاه نخست را در اختیار داشته‌اند. بدین ترتیب، می‌توان سامسونگ را حکمران مطلق بازار ایران دانست

